

FUSK

DER VIRKER

(for det meste!)

Skumfidusen for de dovne

Rød og sur smiley. Skum kan aldrig erstatte skruer, isolering og fuger.

Det nye vindue skal sættes i, og hvordan er det nu lige med karmskruer, tæt og diffusionsåben fuge, bagstop, isolering og alt det der. Glem det! Du skummer bare vinduet op. Det geniale skum med vokseværk kommer ind alle vegne, fylder ud, gør vinduet urokkelig fast, og så isolerer det samtidig – hvor nemt er det ikke?

Men den går ikke. Slet ikke. Af mange grunde. Du risikerer, at dit skum popper ud alle vegne og skal skæres og skrubbes væk, før du kan skabe ordentlige fuger. PU-skum nedbrydes, når det udsættes for lys, og det bliver porøst med tiden, så vinduet falder ud. Og så kan skum spærre fugt inde i væggen, så du får råd i både vindue og træværk.

Det betaler sig ofte at se stort på reglerne og gøre **ting, vi ikke taler højt om bagefter**.

Men ikke hver gang. Her er en masse god fusk – og nogle ting, du aldrig må gøre!

Du kunne aldrig finde på at slå skruen det sidste stykke ned med en hammer, sminke en gummi-fuge med sand, så den ligner mørtel, eller spare på stumperne i skelettet bag pladerne. Vel?

Men hvis nu ingen ser det, og det virker, og du kan slippe af sted med det og spare en masse tid og besvær, så går det måske alligevel at snyde lidt?

Det gør det jo ofte. Vejledninger og anbefalinger skal vi principielt holde os til, men indimellem går den slags med både livrem og seler, så det er ok at snyde. Men snyder du, er det ekstra vigtigt at have styr på tingene. Du skal selv kunne sige fra, hvis det går for meget ud over kvaliteten eller sikkerheden.

Her vover vi pelsen og viser dig en stak smarte smutveje. Nogle er sikre stik. Nogle kræver, at du holder tungen lige i munden. Og nogle er så dumme, at du skal holde dig langt fra dem! □

SPLINTER OG LIM HOLDER PÅ DE GAMLE DØRGREB

Bor du i et gammelt hus med fyldningsdøre, kender du problemet med løse dørgreb og nøglehulsskilte. Tit er de skruet fast så mange gange, at det er svært at finde et stykke træ at gøre de små skruer fast i. En hurtig løsning er at skære små splinter af træ og lime dem i hullerne. Når limen er tør, skæres overskuddet væk, og så er der noget at skrue i. Det går an en tid – men kun gul smiley, fordi det bedste er at fælde et frisk stykke træ ind døren.

MUR I MINUSGRADER

Bland lidt sprit i din mørtel og beton, hvis du er nødt til at støbe, mure eller pudse i frostvejr. Det gør man også på byggepladserne.

Grøn smiley – men det er godt at dække af med en vintermåtte, så stedet kan hærde frostfrit.

Tænk på hvad der ses mest

Nogle steder ses mere end andre, og det kan du lige så godt benytte dig af. Hvis vægfliserne lige over håndvasken og gulvklínkerne lidt foran toilettet sidder helt perfekt, så gør det knap så meget, om fugerne varierer lidt i bredden andre steder.

Den indstilling får det til at vende sig i mange, som straks frygter for udbredt sjusk – men brugt rigtigt er den udtryk for omhu. Chancen for at få resultatet helt perfekt, hvor det tæller mest, er størst, når du erkender, at det hele aldrig bliver perfekt.

Og princippet kan bruges overalt. Så sørg for, at fliserne ligger på linje med helt ens fuger, hvor de ses mest, placer de pæneste brædder, hvor de ses mest, og undgå at samle gipsplader, hvor lyset fremhæver en ujævn spartling mest.

USMART!
Fliserne kan ikke ligge helt perfekt på hele gulvet, men hvis mønsteret skal løbe med dig, så skal det i hvert fald ikke være der, hvor det ses allermost.

DET BETYDER ANSIGTERNE

Helt i orden. En god måde at klare uundgåelige problemer på, hvis du vel at mærke har godt styr på, hvad du gør.

Går normalt an – men pas på. Her skal du virkelig være på vagt, for det er langt fra altid, smutvejen er god nok.

Absolut ikke en gangbar løsning. Uanset hvor smart den kan lyde.

Vindskæve stolper får lige et vrid

Du er ved at lave et træskelet og ser, at du har været for hurtig i trælasten: En del af plankerne vrider sig som lange propeller. Men du har travlt, så du gør stolpen forsvarligt fast i den ene ende, spænder en skruetvinge på den anden ende og vrider den på plads, mens du fikserer den med to skråskruer.

Det kræver, at stolpen sidder urokkeligt i begge ender. Ellers kan den vride gipskruerne ud.

SMART
En ekstra fordel ved at gøre vinduet fast på de ekstra lægter, før de sættes i væggen, er, at du kan skrue udefra, så der ikke er synlige skruer.

SNYD MED TØRRETIDERNE

Selv om der står på bøtten, at malingen skal tørre 24 timer, inden den må overmales, kan du måske male igen efter 5 timer, hvis tørreforholdene er gode.

Det er bare på egen risiko. Tørretiden angiver, hvornår producenten tager ansvaret for, at du ikke ødelægger det første lag ved at male over. Det er altså ofte i orden – men på eget ansvar. Og hvis du får fat i det halvtørre lag, så stop straks!

Byt om på rækkefølgen når du bygger en skeletvæg

Når du skal sætte lodrette lægter ind i et træskelet for at give et vindue noget at sidde på, kan du ofte gøre arbejdet meget nemmere ved at vende processen om og skrue lægterne på vinduet – med afstandsbrickes for at sikre plads til fugerne – og derpå sætte lægterne med vinduet ind på den rette plads i skelettet.

Du gør opmålingen enklere og får færre fejl, når du sætter vinduet på de ekstra lægter og derpå sætter begge dele ind i skelettet.

Nye fliser i en håndvending

Er du træt af at se på dit gamle firserbadeværelse, og kan du ikke overskue at starte helt forfra? Jamen – så lad være med at begynde forfra. Sidder de gamle fliser godt, er der intet i vejen for at sætte nye ovenpå. Der skal selvfølgelig være plads under døren – og toiletet, håndvasken og andre ting skal måske fjernes midlertidigt – men fliserne i sig selv er ikke noget problem. Er der enkelte løse fliser, hugger du dem af og fylder hullet op med fliseklæber. Og så skal du bare rense de gamle fliser for kalk og fedt, før de ny klæbes fast som normalt.

Absolut en grøn smiley – men du skal huske, at du ikke må hæve et gulvafløb selv, det kræver en autoriseret afløbsmand.

Frostfri dybde med elastik

Skal du sætte stolper op til et hegn eller en carport i en veldrænet tør og let jord, så er det ikke nødvendigt at sætte dem længere ned, end at de står godt og solidt fast. At gå til frostfri dybde – der typisk regnes til 90 cm – er kun nødvendigt, hvor du risikerer, at frost i et vandbærende lag i jorden vil kunne skubbe stolperne op.

Er jorden let og tør, er det ikke frostet, der afgør hvor dybt stolpen skal ned.

Man slår da skruerne i

Det kan være smart at slå skruerne let i, så du har en hånd fri til at skruer.

Er kærven færdig, før skruen er nede, klarer et velrettet dask den sag.

Selvom vi i Danmark efterhånden skruer alting fast og mange aldrig har fat i et søm, er det ikke så dumt at have sin hammer ved hånden, når du står og samler træstumper til alt fra stakitter til skeletter og facader.

Det kan for eksempel ofte være smart at gøre skruerne klar til skruemaskinen ved at slå dem fast med et hammerslag. Så har du en hånd fri til at styre emnet, mens du skruer med den anden. Det sker jo også, at du får skruet kærven i stykker, inden skruen er kommet helt i bund – men også det klarer hammeren med et par velrettede dask, uden at skruen mister sit gode greb.

Stabilgrus er for tøsedrenge

Skal man virkelig grave en halv meter jord af og fylde op med lige så meget drængrus og stabilgrus og afretningsgrus og jeg skal give dig grus for at lægge en lille terrasse i sin have? Det lugter af livrem og seler for tøsedrenge.

Og det er det på en måde også. Hvis der er en tæt og fast jordbund, kan du godt nøjes med at grave af til 3-5 cm afretningsgrus og fliser og så rette pænt af og evt. give arealet en tur med en pladevibrator, før du lægger fliserne.

Gul smiley – for løsningen kan være fin til en terrasse eller gangsti, men indkørsler kræver bundsikring med stabilgrus. Og vil du være sikker på, at terrassen holder længe, er de ekstra lag vejen, fordi du får fjernet al muld.

Afretningsgruset rettes af over et par ledere som ved "rigtigt" arbejde med belægninger.

Derefter lægges fliserne på den plane flade, fugerne fyldes med fugesand, og fladen vibreres tæt sammen.

DROP GRUNDINGSOLIE

Du rejser et nyt plankeværk, og da brædder og stolper alligevel skal males med en rigtig god, dækkende træbeskyttelse proppet med midler mod mug, råd, svampe, og alskens andre ulykker, så dropper du den temmelig kostbare grundingsolie. Og for at være på den sikre side giver du så lige en gang ekstra af den gode træbeskyttelse.

NEJ, den går ikke! Det eneste sikre er, at du så skal lave nyt plankeværk om et par år. Træet skal have sit svampedræbende shot helt ind i overfladen, for vandet skal nok komme ind bag træbeskyttelsen.

Lidt snyd er det, men resultatet er ofte langt pænere, når loftet går lidt ned ad væggen.

Sænk loftet med en pensel

Det er næsten umuligt at male præcist ind i vinklen, hvor loft og væg mødes, og lige så svært at dække af med tape derinde. Her kan du lære af malerne, som tit snyder dig og dine øjne med en fin fidus: De flytter overgangen 5-10-20 mm ned på væggen. Det er let, linjen bliver pivskarp, og det ser helt rigtigt ud!

SPAR PÅ SKRUEERNE

En håndfuld skrue er nok, når første lag gips sættes på loftet. Bare næste lag skrues fuldt, skal det nok holde! NEJ! Det går fint på en væg, men ved brand er det vigtigt, at alle lag i loftet er skruet fuldt.

Ny maling på gamle lofter

Skal du male loft i et ældre hus, kan du nemt risikere, at det tidligere er kalket eller malet med limfarve, som typisk vil smitte lidt af – og moderne akrylmaling kan ikke binde på det. Det er et kæmpe arbejde at rense det af, så her gælder det om at finde en anden vej. Den ene er at bruge kalk eller limfarve igen. Den anden er at skrabe løs farve af og give loftet en eller to gange microdispers-grunder (blåvand), som binder underlaget og lukker overfladen.

Gul, fordi der kan være smurt så mange lag på, at du ikke kan nå helt i bund.

Pudsvæg på gipsbund

Din mørtel af sand og fliseklæber filtses i store cirkler til en flot pudslade.

Skal du efterisolere indvendigt eller bygge en let skillevæg i et muret hus, vil du måske gerne have det til at ligne en pudset væg. Intet problem! Du armerer og spartler samlingerne på gipspladerne som ellers og lukker med en grunder – og

trækker så med et stålbræt en blanding af fliseklæber og fint sand på væggen i et tyndt lag. Når mørtelen har sat sig, filtses du overfladen med et fugtigt skumbræt.

Fliseklæber rørt op med sand klæber fint på gipspladernes overflade.

FORKLÆDT SOM MØRTEL

Vil du fuge med gummimasse om et vindue i en mur og har styr på, at det fungerer lige godt som en fuge af mørtel – men er ked af det glatte look? Blæs tørt sand ud over den friske gummi-fuge, så ligner den mørtel.

Plankegulv på pindestrøer

Du vil lægge en rumfuld lækre nye gulvbrædder på strøer, men har ikke luft i hverken økonomi eller konstruktionshøjde til de ret bekostelige laminerede strøer. Hvad gør den kvikke så? Han bruger almindelige skillerumslægter. Det kan du fint, hvis du sørger for, at de er lige, rette og tørre. Du må vælge hver enkelt ud i tømmerhandelen og lade dem ligge og akklimatisere i det rum, de skal lægges i, en uge eller mere. Lægterne kan ligge som strøer på begge led, det er kun et spørgsmål om, hvor tæt du klodser op.

Lægger du lægterne på den flade side for at spare plads, må du klodse dem tættere op, end hvis de står op.

DET ER OK

Du kan godt være lidt kreativ, når du lægger en forskalling uden på skelettet, og bruge de stumper træ, du har. Pladerne medvirker også til at sikre stivheden.

MAL RUSTEN VÆK

Havemøblerne skal males, men der er rust i samlingerne, og rust kan man jo ikke male på – eller? Jo, det kan du faktisk godt, hvis du bruger den rigtige maling fx Hammerite. Rens først løs rust af med en hård stålborste, og mal så.

Skal det være helt fint og glat, må rusten af – men den rette maling skal nok sidde fast, også på rust.

Sprækker i skelettet

Det er vigtigt at bygge solid og præcis forskalling, altså skelettet ind bagved gips og andre plader, men det vigtigste er, at pladerne understøttes langs alle kanter og pladesamlinger. Du kan derfor sagtens lave flyvende samlinger, hvor brædderne ikke når helt sammen, og også lade dem slutte op til 20 cm fra kanten. Når først pladerne er skruet på brædderne og er med til at sikre stivheden, gør det ingen forskel, og du sparer en masse træ og præcis tilpasning.

Når du har styr på, at alle kanterne er understøttet, og at skruerne inde på pladerne har noget at gribe i, betyder det meget lidt for væggens stivhed, at nogle del af skelettet ikke når sammen.

Hold fast i netstrimlen

Brug selvklebende armeringsnet i samlingerne mellem gipsplader i stedet for det autoriserede armeringspapir, hvis papiret driller. Det er ikke godkendt for profferne, hvis garantien og forsikringerne skal holde. Men det har været en god løsning i mange år, og vi amatører vil ofte opnå et bedre resultat. Og dækker du væggen med filt, går det ikke galt.

Når du har trykket armeringsstrimlen fast på gipspladerne, skal gipsmassen trykkes helt ind i sprækken gennem nettet.

